

6. SVIJET

Filitov svijet predstavlja izvorni ljudski svijet, koji se u skladu s prirodom i društvom milijunima godina usavršavao. Kao takav temelj je za razumijevanje svih suvremenih svjetova i također knjige [psi]. Filitov svijet stvoren je po mjeri čovjeka, dok su suvremeniji svjetovi odraz razmjerno kratkoročnih promjena u ljudskom društvu, starih najviše nekoliko tisuća godina. To posljednje razdoblje u usporedbi s dugom poviješću oblikovanja čovjekove prirode vrlo je kratko. Tko je pri čitanju ove priče i spoznajama koje su mu se pritom otkrivale posebno uživao, možda je osjetio da ona predstavlja pravedno društvo u kojem vlada potpuno poštovanje jednakovrijednosti triju umova, kakvo je vladalo u društvu prije nego što je čovječanstvo izgubilo ljubav. Filitov svijet predstavlja našu pravu prirodu, svijet za kakav smo uistinu stvoreni i u kakvom bismo živjeli sretno, da s razvojem suvremenog društva nije došlo do borbe umova za prevlast. Jedno od važnijih područja kojih se dotiče ovo poglavlje jest razumijevanje spolnosti, stoga je to predstavljeno zasebno, na kraju ovog objašnjenja. Možda će se čitatelju na prvi pogled učiniti da je radnja ove priče smještena u kameno doba, koje predstavlja svojevrsnu prekretnicu između dugog razdoblja sporog razvoja čovjeka i suvremenog vremena, obilježenog naglim društvenim promjenama. No i Filito živi, kao i svi drugi likovi u ovoj knjizi, u suvremenom vremenu. Za čitatelja, naviklog na pogled iz vlastitog svijeta, koji mu predstavlja i jedinu istinu, usporedbe u ovom svijetu često su zavaravajuće. Kako bismo ga ipak podsjetili da se radi samo o razlikama u tumačenju i doživljavanju naših misaonih svjetova, u priči se tu i tamo pojavljuju anakronizmi – stvari, karakteristične za naše, suvremeno doba. Pozornica ovog svijeta je mjesto na koje sam se slučajno zatekao u vrijeme nastajanja knjige. Filitosa na francuskoj Korzici je arheološko nalazište iz

ranog neolitika i po njemu su glavni junak i njegova izabranica dobili ime. Tko razgleda Filitosu i predmete pohranjene u muzeju u neposrednoj blizini nalazišta, naći će ondje sve pojedinosti opisane u Filitovom svijetu, osim plave glazure, koja je dodana u knjizi. Filitov svijet ima u knjizi i posve posebnu zadaću. Prikazuje nam čovjekovu izvornu, čistu i neiskvarenu prirodu, stoga služi kao ishodište za sve druge svjetove, jer uz pomoć usporedbe ovog i drugih svjetova otkrivamo odstupanja u društvu, odstupanja koja su posljedica borbe umova za prevlast. Budući da se radi o tisućljetnim procesima, u našem razumijevanju društva danas je mnogo toga zamućeno – tako više ne znamo razlučiti što je naša priroda, a što smo slijepim slijedom vladajućih umova u svojoj prirodi promijenili ili čak posve izgubili. Tisućljetna bitka umova za prevlast u društvu bila je i još uvijek je nemilosrdna. Svaki je um, koji se u određenom razdoblju uspio uspeti na vlast, beskompromisno stvarao mehanizme koji bi mu zauvijek osigurali nadmoć nad druga dva. Posljedica tih mehanizama su zaslijepljenost, iskrivljen pogled na svijet, izobličene predodžbe, promjene vrijednosti i naposljetku kulise koje gradi onaj tko ne može prihvatiti svoj svijet. Tek razumijevanje tih mehanizama daje nam uvid u stvarne probleme našeg društva i time mogućnost povratka pravednog društva, takvog koje omogućuje

ravnopravnost umova, prihvaćanje svjetova i povratak izgubljene ljubavi. Omča u koju se na početku priče uhvati Filito predstavlja zamku u koju se uhvatilo suvremeno društvo. Filito visi naglavačke, uhvaćen i nemoćan, baš kao što je naglavačke postavljen suvremeni svijet u kojem se nađe čovjek sa svojom prvobitnom prirodom. Mladić je niskog rasta – to prikazuje da njegov svijet potječe iz vremena kad su ljudi bili znatno manji nego suvremeni čovjek. Njegovo tijelo je mišićavo i skladno građeno, stvoreno za fizičku aktivnost, što upućuje na zdrav život nekoć lovca, danas sportaša. U nastavku je jasno da temeljni izvor zdravlja svakog svijeta upravo jest fizička aktivnost. Lov i sport su područja Emocia, a kako tom društvu ravnopravno vladaju i Instinkt

i Racio, u priči se pojavljuje i plava glazura. Ta glazura za društvo ima barem toliki značaj kao i lov. Zahvaljujući Raciovom načinu razmišljanja, plava glazura donijela je taboru prednost, jer je omogućila novi, drugačiji izvor zarade, a time i lagodniji život. U Filitovom stvarnom svijetu taj Racio dio simbolizira profesionalno bavljenje sportom. Instinkt u Filitovom svijetu predstavlja skupina žena koje brinu o domovima i potomstvu. Filito se na početku ne osvrće na jedinstvenost svog svijeta, pa se isprva prestraši slike u Erosovom zrcalu. No istina mu nije neprihvatljiva, naprotiv, ubrzo mu se počne sviđati. To se dogodi kad stekne povjerenje u Erosa. Eros i Filito na putu u tabor neko vrijeme izdaleka promatraju možače. Skupina žena bavi se lovom, koji je u mladićevom svijetu inače muška zadaća. Mladić Erosu pojašnjava da se lovci i možače ne vole, no ipak ženskoj lovačkoj skupini iskazuje poštovanje. (Možače su u Filitovom svijetu usporedba za žensku nogometnu momčad iz njegova stvarnog života.) Filito otkriva Erosu nezanemarivu pojedinost povezanu s ulogom Emocia u razvoju društva. Uloga Emocia isprva je bila vrlo velika, jer su se ljudi s mukom probijali kroz život. Tehnološki napredak, povezan s razvojem Racia, značio je mogućnost uporabe alata i njihova usavršavanja, a to je donijelo ljudskom društvu veću učinkovitost u borbi za opstanak. Potreba za razvojem Racia nastala je iz razmjerno slabe prilagođenosti okolišu, koji se počeo mijenjati brže nego što je moglo slijediti prilagođavanje tijela uz pomoć genskih poboljšanja, koja predstavljaju sporu, dugoročnu obliku promjena na tijelu. Upravo taj treći koncept uma, koji se izvorno razvio zbog potrebe povezivanja pojedinih bića u skupine, pokazao se najučinkovitijim oblikom prilagođavanja brzim promjenama. Racio je naime um koji uz pomoć logičnog razmišljanja omogućuje prilagođavanje okoliša tijelu, a ne obratno. Taj oblik prilagođavanja okoliša sebi najviše se razvio upravo kod čovjeka, i on je tako polako zavladao drugim živim bićima, iako su ona u početku bila tjelesno mnogo bolje prilagođena okolišu – kod njih stoga za preživljavanje nije bilo

takve nužde za razvojem naprednijeg Racia. U Filitovom svijetu razvoj Racia i povoljnije klimatske prilike znatno su olakšali posao muškarcima zaduženima za lov, a Emocio je to obilato iskorištavao i više no za zajedničke potrebe brinuo se za vlastiti užitak i zabavu. To je razvidno iz nabrojenih aktivnosti kojima se muškarci bave tijekom lova. Kako bi čitatelj mogao razumjeti čovjekovu izvornu prirodu, mora točno razumjeti sastav i djelovanje Filitovog društva, koje predstavlja život u taboru. Preko tog razumijevanja moguće je razumjeti i suvremene osobne i društvene

odnose, jer su oni rezultat odstupanja od tog prvobitnog ustroja, za koji smo stvoreni i koji predstavlja našu osnovnu prirodu i životnu ravnotežu. Društvo u taboru je socijalno organizirano – ljudi su u međuljudskim odnosima obazrivi i osjeća se da prihvaćaju i sebe i druge. Upravo samo-prihvatanje većine stanovnika zaslužno je za to da u taboru nema pohlepe, zavisti i pretjerane natjecateljskosti. Hrana je uvijek raspodijeljena tako da je ima dovoljno za sve, a oni koji imaju posebne zasluge u lovu dobiju i poslasticu. Ljudi su u svom razmišljanju, iskazivanju osjećaja i u svojim težnjama posve slobodni. Ne smeta ih različitost drugih, stoga druge i ne pokušavaju mijenjati – usklađivati ih sa svojim načinom razmišljanja. Kako bi čitatelj mogao spoznati što za suvremeno društvo znači neprihvatanje, u Filitovom svijetu prikazano je i nekoliko takvih pojedinaca koji ne prihvaćaju sebe. Oni prikazuju sve poteškoće koje muče naš, suvremeni svijet, unatoč tome u priči zbog općeg prihvatanja u izvornom društvu ti pojedinci nemaju poseban utjecaj na život u taboru. Društvo čine skupine oblikovane prema zadaćama. Većina muškaraca su lovci. Zajednička značajka te muške skupine jest da im kao najvažniji um vlada Emocio. Većinu žena čine sakupljačice i one se uglavnom zadržavaju u taboru te brinu za dom i potomstvo. Najvažniji um te skupine je Instinkt. S obzirom na to da je raspodjela vodećih umova kod muškaraca i žena i u suvremenom vremenu jednaka onoj tada, možemo zaključiti da na to važan utjecaj ima nasljeđe. Manji dio muškaraca ne sudjeluje u lovu. Kod njih Emocio nije

njihov najvažniji um. S druge strane, manja skupina žena bavi se lovom i i njima, kao i većini muškaraca, vlada Emocio. Kako za spolove ne vrijedi jednaka raspodjela vodećih umova, možemo na Raciov način razmišljanja gledati kao na karakteristično muški, a na Instinktov kao na karakteristično ženski način razmišljanja. Ipak, takva podjela na karakteristično muško i karakteristično žensko razmišljanje je samo okvirna, jer postoji i manja skupina i muškaraca i žena s vodećim umom koji je inače karakterističan za suprotni spol. Spol sam po sebi dakle ne određuje naš način razmišljanja. Istina je, međutim, da muškarcima s većom vjerojatnošću vlada Emocio, a ženama Instinkt. Djelomično se po tom ključu može opravdati i tvrdnja da se muškarci i žene razlikujemo po načinu razmišljanja. No pritom valja uzeti u obzir da je to tako samo u većini slučajeva, ne i nužno kod svakog pojedinca. Racio kao vodeći um među spolovima je ravnomjerno raspoređen, stoga je njegov način razmišljanja jednako pravedan za oba spola. Većina muškaraca zbog lova napušta tabor, a pritom se ravnaju po mjesecu. Mjesečina im omogućuje kretanje i noću, što znatno povećava učinkovitost lova i opseg njihovih lovišta. Danju se tako mogu posve posvetiti pripremama za lov i samom lovu. Priroda je pritom pazila da manja skupina onih koji ne sudjeluju u lovu, u vrijeme lova, kad većine muškaraca nema kod kuće, ne bi imala nikakvu prednost pri oplodnji žena u taboru. Te muškarce žene gotovo i ne zanimaju, i to zato da ne bi imali više potomaka od lovaca, koji polovicu vremena provode u lovu, a ne u taboru. Kako dolazi do tog uravnavanja, bit će objašnjeno kasnije. Iz Filitovog opisa možača vidimo da je Emocio povezan s djelovanjem muških spolnih hormona. Važna pojedinost u vezi s možačama jest i da ta skupina žena u taboru uživa jednako poštovanje kao i bilo tko drugi. Dok riječ možača u suvremenosti ima pogrđan prizvuk, u Filitovom svijetu označava samo

skupinu žena kojima vlada isti um kao i većini muškaraca. Pažljiv čitatelj uočiti će na ovom mjestu pojedinost karakterističnu za suvremeno društvo – moždaće su

nezadovoljne svojim položajem u taboru. Uvjereni su da je muškarcima lakše nego ženama. To je u društvu koje zbog tehnološkog napretka postaje sve manje ovisno o uspjehu lova, također istina. Borke za žensku ravnopravnost bore se samo za uklanjanje razlika koje su ostaci Emocije nadmoći u društvu. Zanimljivo je, međutim, da kod tih žena obično prevladava upravo taj, karakteristično muški um. Do pokreta za prava žena dakle dolazi ponajprije zbog Emocije, koji u ženskom tijelu nikako ne može ravnopravno uspjeti u svijetu nepravednih muških Emocija, osobito ne ako se oni sami ne prihvataju. Posljedica toga je da se ni žene s Emocijivim karakterom ne prihvataju. REI tako pokazuje koliko je društvo nepravedno prema nekim članovima, a istodobno objašnjava zašto do toga dolazi. [psi] je za različitost, ali istodobno za jednakovrijednost svih živih bića. Smanjenu potrebu za lovom muškarci sve više nadomještaju drugim oblicima zaposlenja, među kojima prednjače zabava i različiti oblici sporta, koji su se razvili iz uvježbavanja za lov ili pak iz obrambeno-borilačkih vještina. Odnosi među ljudima u izvornom društvu temelje se na usklađivanju interesa, potreba i želja. Kad dođe do sukoba, ljudi povjerenje oko procjene o pravu prepuštaju vođi, koji je u ovoj priči opisan kao kralj. Njegova osnovna zadaća je pravedno presuđivati između interesa i vrijednosti sva tri uma i brinuti za održavanje ravnoteže među vrijednostima svih umova. Sve dok ta ravnoteža postoji, u taboru može vladati opće prihvaćanje, a to je i ključ prave ljubavi. Kralj Aragen razuman je vođa tabora, kojem je povjerena i zadaća dijeliti pravdu. U taboru uživa povjerenje i poštovanje. Iako je u priči nazvan kraljem, ta uloga nema isti značaj kao u suvremenosti. Aragen je prvi među jednakima – živi među stanovnicima tabora i druži se sa svima, za njega ne vrijede drugačija pravila nego za druge i nema posebno imanje. Njegovu ulogu valja shvatiti više kao ulogu svojevrsnog roditelja, mudraca i suca, a ne kao kralja u suvremenom smislu riječi. Aragenova moć temelji se isključivo na suglasju svih stanovnika tabora i nikad je ne mora braniti zastrašivanjem i prisilom. Eros u priči ne shvati na koga je

nabasao u tom liku kralja. Aragen nije nitko drugi doli sam Eros, samo što je ovdje riječ o Filitovoj predodžbi o Erosu. Iz toga vidimo koliko su različiti naši svjetovi, kao i to da u tuđem svijetu ne prepoznamo ni sami sebe. Filitova slika Erosa čini se potisnuta u daleku prošlost, no ipak je moguće razabrati da ne potječe ni iz vremena nastanka ove knjige, nego prilično poslije toga, što nije slučajno. U mladićevom svijetu vjeruju da je izbor životnog partnera stvar Slučajnosti. Tako ovdje nazivaju Život, koji upravlja slučajnostima. Kad o tome govori mladić, Slučajnost je stoga napisana velikim početnim slovom, a kad o slučajnosti govori Eros, napisana je malim. Kad Eros shvati značenje Slučajnosti, i kod njega je to označeno velikim početnim slovom. Filito objašnjava Erosu da ljudi često umišljamo da nam je sreća, koja nas toliko privlači, i namijenjena. No Život nam je namijenjen tek kad smo kroz školu života na nju spremni. Tako je i s izborom pravog partnera. Gostu Erosu u čast prirede u taboru raskošnu večeru i sudjeluju svi osim vraća Partena. On u mladićevom svijetu predstavlja čovjeka koji ne prihvata sebe i ima loše namjere.

Partenom vladaju Instinkt i Racio, a zbog neprihvatanja samoga sebe razdiru ga zavist i pohlepa. Budući da došljaka sudi po svom svijetu, ni ne vjeruje mu i uvjeren je da dolazi sa zlim namjerama. Naviklom manipuliranju stanovnicima tabora, Eros mu se ne sviđa i zato što dolazi iz tuđeg svijeta i odande donosi zrcalo – neobičnu ploču koja zaokupi sve stanovnike. Za Partena je ta ploča samo sredstvo manipulacije, ništa drugo do onoga što je za njega Mjesečev kamen. Večeri se ne odazove iz protesta. I premda Parten ima gomilu nepoželjnih osobina, među kojima posebno odskače želja za općenjem sa spolno nedozrelom djecom, stanovnici tabora ga poštuju i prihvaćaju takvog kakav jest. Vrač zbog tih osobina nije izopćen iz društva, nitko mu se ne ruga, nitko ga ne ogovara niti je prema njemu na koji drugi način nepoštljiv. Upravo mu to s druge strane, unatoč njegovom neprihvatanju sebe, omogućuje da ne ostvari svoju neprihvatljivu požudu. I upravo to predstavlja za sve druge onu

granica koju ne smije prijeći – kad bi je prešao, odmah bi bio izopćen. Kod ostalih stanovnika tabora, za razliku od Partena, moguće je prepoznati duboko prihvaćanje, što znači da su vrlo tolerantni, obzirni i da u odnosima uvijek s lakoćom nađu srednji put. Filitov svijet poznaje i zavist, pohlepu i pojačanu natjecateljskost, no te su osobine kod tih ljudi posve neizražene. Za društvo koje se prihvaća karakteristično je vrlo malo međusobnih napetosti i nerazriješenih odnosa. Ljudi se također ne bave toliko tuđim problemima, ne smetaju ih stvari koje drugi rade, nikoga ne osuđuju zbog drugačijeg razmišljanja, niti koga sude zbog njegove različitosti. Međusobno poštovanje svjetova znači da tražimo takav put da svatko može biti ono što jest. To znači da se mi sami drugima po svojim mogućnostima prilagođavamo, da ne tražimo samo svoja prava i ne razmišljamo samo o tome gdje, kada i za koliko nas je tko zakinuo. U tom duhu Filitovo pleme prilagođava se i vračevom svijetu – djeca se primjerice stoga ne igraju u blizini svetišta i tako ne izazivaju njegovu požudu. Sve to omogućuje ravnotežu u životu u taboru, i to unatoč suprotstavljenim vrijednostima i razlikama u načinu razmišljanja triju umova. U ritualu koji u taboru uprizore za gosta krije se posebna simbolika. Time se naznačuje da i rituali koje iz koljena na koljeno prenose jednostavna društva nose važna poslanja, koja se čuvaju upravo na takav način. Tko se udubio u teoriju REI i razumije je, u mnogim od tih rituala prepoznat će dublji smisao, jer upravo ti neobični pradačni rituali nerijetko omogućuju prepoznavanje znanja iz vremena prije nego što se, dolaskom suvremene civilizacije, izgubilo. U odnosu između kralja Aragena i kraljice Sarkene moguće je prepoznati pravu ljubav. Kralj Aragen postavlja zrcalo između sebe i kraljice, tako da istodobno mogu promatrati jedno drugo. Njihovi svjetovi su sjedinjeni u jedan, stoga je u zrcalu odraz njihova zajedničkog svijeta. Kralj i kraljica u taboru se smatraju uzorom savršenstva. Tabor prikazuje svijet izvornog društva, unatoč tome su u tom društvu mnogo detaljnije upoznati s djelovanjem Života i zakonitostima prirode nego mi danas. Njihovo znanje u smislu

suvremene znanosti nije duboko, ali je njihovo razumijevanje Života, izraženo u obliku usporedbi, mnogo pronicljivije od našeg današnjeg. Potpuno točno razumiju mehanizam preko kojeg Život usmjerava svakog pojedinca i društvo – mehanizam

slučajnosti, koje to nisu. To razumijevanje bilo je društvu dano u davnoj prošlosti, i to uvijek u trenutku kad se društvo našlo na prekretnici, u borbi za opstanak. Znanje je bilo otkriveno pojedincima koji su ga mogli shvatiti i znali pretočiti u priče, usporedbe i navike razumljive i drugim ljudima. U društvu koje nije izravno ugroženo to razumijevanje s vremenom postaje sve udaljenije i neopipljivije. Život naime zna da se ljudi i društvo ne mogu razvijati pod njegovim vodstvom, nego se razvijaju uz pomoć učenja, spoznavanja i prilagođavanja okolišu. Zato također sve naše odluke – i dobre i loše – prepušta našoj slobodnoj volji. Taj mehanizam podsjeća na odgoj djece kod mudrih roditelja, koji djetetu dopuštaju da uči na svojim pogreškama, da otkriva i upoznaje sve strane života, a upliću se samo kad se dovede u životno opasne okolnosti i to tako da ga najmanjim mogućim zahvatom preusmjere od opasnosti. Djeca čiji roditelji umjesto njih razmišljaju, odlučuju i planiraju njihov put nikad nisu posve spremna za život, ne nalaze sreću i najčešće nisu sposobna za samostalan život. Tko ne razumije i ne poštuje prirodu Života, pokušava prema svojoj predodžbi krojiti živote drugih, naravno tako da bi on pritom bio u boljem položaju od drugih. Najprikladnije je pri tom upotrijebiti mehanizme Života i tumačiti ih prema svojoj predodžbi, u korist vlastitih ciljeva. S tom namjerom vrač je uvjerio stanovnike tabora u nadnaravnu moć Mjesečevog kamena, a to mu je s vremenom donijelo i prednosti i osobne koristi. Valja istaknuti da Život zahvaća i u to i da takva vjerovanja prepušta slobodnoj volji svakog pojedinca, jer se svatko sam mora domoći spoznaje o istini. Naravno, oni koji se na račun toga okorišćuju ne mogu izbjeći školu života. Teret svojih djela spoznaju već u ovom životu, a ako to ne bude dovoljno, u sljedećem se životu nađu u ulozi u kojoj

podnose sve posljedice onoga što su svojim postupcima nekoć lakomisleno prouzročili drugima. Nesvjesni činjenice da smo nakon smrti tijela svi skupa samo jedno, u školi života u novom se životu nađu upravo u suprotnoj ulozi. Parten u ovoj priči prikazuje nastanak različitih vjerovanja, iz kojih se kasnije mogu razviti i čitave religije. Ipak to ne treba poistovjećivati s načinom razmišljanja vrača, jer se on, za razliku od kasnijih širitelja različitih vjerovanja, vrlo dobro svjestan svoje manipulacije. To je razvidno iz više pojedinosti, među kojima prednjače strah od stranca, želja za njegovim uništenjem i izgonom iz tabora te strah od razotkrivanja istine o Mjesečevom kamenu. I premda bi Parten bio spreman Erosu odmah zabosti nož u leđa, ovaj ne razotkrije njegovu laž. Eros se dosad naime već naučio da ne smije zadirati u školu života. Za razliku od vrača, on dobro razumije Život i zna kad treba stvari prepustiti slučajnostima. Vrač se, pak, ne obazire na to da Erosov izgon iz tabora ne bi promijenio ništa i da bi, ako bi za to bio zaslužan on, u školi života za svoju nepravdu bio dobro poučen. Pri tom mu ne bi nimalo koristilo ni to kad bi to učinio u dobroj vjeri, da će time druge zaštititi od nesreće, jer kad bi doista vjerovao u moć Mjesečevog kamena, morao bi i to prepustiti moći tog kamena i slučajnosti. Da je Mjesečev kamen uistinu meteorit, otkriva legenda o njegovu otkriću, koju Erosu ispričivijeda Aragen. Filitosa leži na otoku, a njeni prvi stanovnici do nje su došli pješice. To se dogodilo u vrijeme posljednjeg ledenog doba, kada je more zamrznulo, a oni su se zbog oskudice hrane pomicali sve više prema jugu. Budući da je put u nepoznato bio dug i iscrpljujuć, a hrane je bilo sve manje, bili su očajni.

Meteorit koji su našli u ledu bio je prva stvar nakon dugo vremena koju su ugledali na zaleđenom moru. Vratio im je nadu i ulio snagu da nastave put, koji ih je naposljetku doveo do otoka na kojem je kipio život, jer su se na njega pred mrazom na kopnu sklonile i brojne životinje. Priča o Aragenu i Asari druga je strana priče o Erosu i Lani, ali je u ovom svijetu nešto drugačija, kao što je u drugom svijetu svaka istina uvijek malo drugačija. Legenda o

otkriću lončevine, koju iz koljena na koljeno prenose stanovnici tabora, ne pojavljuje se ni u jednom dosad poznatom usmenom predanju ili zapisu. Njezina pouka, međutim, jest da Život slučajnostima pomaže onima kojima se čini nepravda. I tako se može dogoditi da i do najvažnijih otkrića dođe bilo tko, čak i netko kome se svi rugaju zbog njegove kratke pameti. Spor između Sarda i Filita rješava se javno. Time nije osigurana samo veća jasnoća u vezi sa sporom i presudom, nego i pouka drugima. Samo tako svi iz slučaja mogu učiti što je pravo, a što nije, i kako bi se morali ponašati ako bi se sami našli u sličnim okolnostima. O sporu prosuđuje kralj Aragen, koji uživa povjerenje većine. Obje strane svaka sama iznosi svoje viđenje istine i same se brane. Tako je moguće riješiti baš svaki, pa i najsloženiji spor bez zastupnika i savjetnika. Iz obje pripovijesti Aragen izluči istinu i predstavi je okupljenima. Presudom pokaže da su za spor krive obje strane i da na nepravdu koju je pretrpio Filito treba gledati šire, jer ni on nije učinio sve što je mogao da je spriječi. Izrečene kazne su poučne ili društveno korisne, a najteža kazna je izgon iz tabora. Ona se izriče kad djela pojedinca toliko ugrožavaju ili ometaju druge da život tog pojedinca u taboru više nije prihvatljiv. Ta je kazna vrlo teška – izopćenik je naime u tadašnjim okolnostima sam vrlo teško preživio, a u drugim taborima strance nisu primali, ili su ih primali samo ako su za to imali poseban razlog, pri čemu su se ti stranci u novoj sredini morali posebno prilagoditi i u mnogim pogledima i podrediti. Društvo koje razumije Život i značenje škole života svjesno je da pravda nikome ne izmiče, bez obzira na izrečenu kaznu. Budući da je svaka kazna izrečena zbog nepravilnosti u pojedinčevom razmišljanju i njegovim postupcima prema nekome drugome, taj drugi ima puno pravo tu kaznu potvrditi ili je pobiti. Oprost je čin plemenitosti i razumijevanja Života, a za njega su sposobni samo ljudi koji prihvaćaju sebe. To je razvidno i u presudi spora između Sarda i Filita – dok se neprihvaćajući Sard zalaže za kaznu za Filita, Filito Sardu oprašta i tako mu kaznu pošteđuje. U taboru prirede

prijem mladića među lovce. Kušnje koje moraju svladati može izdržati Emocio. Među zadacima je i hodanje po žeravici, što za pojedinca znači pobjedu Emocia nad Instinktom. Onima kojima vlada Instinkt to je vrlo teška kušnja, a onima s vodećim Emocijom znatno lakša. Tako se u skupini lovaca nađu samo oni kojima vlada Emocio. Pažljiv čitatelj ovdje će ponovno biti upozoren da je Filitov svijet samo prvinski pogled na suvremeni svijet. Na ovom mjestu u priči naime pojavljuje se pisana riječ, što se ne podudara sa životom u izvornom društvu. Vrač Parten ne vidi istinu i ne poštuje Život, ali ima mnogo znanja i to mu omogućuje da zavodi druge, lakovjerne stanovnike. Uvjeren je da je i Eros tek spretan lažljivac. Kralj Aragen uoči Partenovu odbojnost prema Erosu. Iako je kralju jasno koliko ima istine u Mjesečevom kamenu

na koji se Parten neprestano poziva, predlaže mu da sada iskuša moć slučajnosti koju mu taj kamen navodno posreduje. I Erosovo znanje nadilazi znanje stanovnika tabora, ali Eros ga ne koristi tako da bi njime koga zavodio. Parten se odluči svojom lukavošću prevariti druge, pa u tobožnji odgovor Mjesečevog kamena na pitanje kako će se riješiti suviše težine uključi ritual koji bi mu donosio osobne koristi. Kad bi mu ponovno uspjelo prevariti ljude, svi koji bi željeli primiti mudrost Mjesečevog kamena odsad bi tom kamenu uz stube svetišta na koljenima iskazivali poštovanje. Aragen vraća zbog toga stalno bocne, no njegova je namjera samo potaknuti ga da nešto poduzme u vezi sa svojim proždrljivim, nezdravim tijelom. Njegov odnos prema vraču ne kvari ni vračeve nečasne namjere, jer zna da do svoje istine o Životu mora doći svaki čovjek sam. Skupina lovaca odlazi u lov. U ovom dijelu priče čitatelj koji još uvijek ne razumije značenje usporedbi povezanih sa svjetovima, napokon može naslutiti kako treba shvaćati ovu knjigu. I Filito živi u suvremenom vremenu i u svom se životu suočava sa suvremenom civilizacijom, sa stvarima i problemima kao i svaki današnji čitatelj. No iako svi gledamo iste stvari, u svom svijetu ih svatko vidi na svoj način. Svaki od nas svemu pripisuje posve drugačije značenje nego drugi, prema istim stvarima

imamo različit odnos, a veze među njima svatko vidi na svoj način. I za Filitov svijet karakteristična su sva dostignuća suvremene civilizacije, ali su za njega ona tako nevažna da ih čitatelj jedva uočava. Za njega se sve vrti oko lova, usporedbe za nogomet, kojim se u stvarnosti bavi i također prehranjuje. Jedanaest lovaca koje odabere predstavlja jedanaest igrača u nogometnoj igri, a divlja svinja usporedba je za loptu. Tako nešto što je u nekom svijetu posve nevažna, sporedna stvar, u nekom drugom svijetu, ovdje je to Filitov svijet, postaje središnja točka zbivanja i način preživljavanja. Možda će se čitatelju to učiniti čudnim i teško zamislivim, ali i nad čitateljevim misaonim svijetom svatko tko bi u njega ušao ostao bi začuđen. Sve što u svom svijetu vidite, shvaćate i osjećate moglo bi za nekoga drugog biti drugačije i posve nepoznato. Tako stvari koje su za nekoga obične i svakodnevne, za nekoga drugog mogu biti posve tuđe i čak neprihvatljive. Dokaz da je doista tako spoznat je već u trećem svijetu – u Heraklejevoj tvrdavi, čiju unutrašnjost i značenje između tisuću ljudi ne bi opisala jednako niti dvojica, jer u njoj svatko vidi uvijek djelić svog svijeta i dakle uvijek opisuje svoj svijet. Spoznaja neslućene različitosti naših svjetova važna je za prihvaćanje, i sebe i drugih. Samo onaj tko shvati da baš svatko u svom svijetu svemu pripisuje posebno, svoje, od drugih različito značenje, može se u vlastitom svijetu osloboditi. Ta spoznaja može značiti početak upoznavanja razlika među svjetovima i kraj podređivanja vlastitog svijeta drugima, kao i kraj nezaustavljive potrebe za mijenjanjem drugih po uzoru na vlastiti svijet. Tako čitatelj na ovom mjestu može shvatiti da [psi] nije izmišljena bajka, već gola istina Života, u svojoj biti toliko točna i potpuna da bi se istini teško moglo više približiti. Eros prihvaća izazov – riješiti tajnu Partenove nezdrave debljine, a u rješenju te zagonetke krije se i jedan od sedam dokaza Života – odgovor na dosad neriješeno antropološko pitanje. Osim toga, u ovom se dijelu knjige u usporedbi otkriva i zašto je Život izabrao upravo Erosa i njemu otkrio dokaze o svom postojanju. Razlog je čistoća

njegovog razmišljanja, prikazana u gradnji brane kojom se pozabavi dok promišlja kako bi mogao riješiti postavljenu zagonetku. Dok vrač posve namjerno mršavi, prijevarom stvara obred koji bi mu donosio osobne koristi. Kad bi mu Život doista stavio u ruke samo djelić istine, Parten bi to bez oklijevanja zlorabio radi preuzimanja vlasti u taboru i tako bi si zauvijek osigurao položaj, moć i utjecaj. Počeo bi krojiti sudbinu ljudi i vrlo brzo bi stekao osjećaj da je on sam poslanik Slučajnosti na zemlji. I Eros ima sposobnost razmišljanja i mogao bi stvarati obrede za postizanje vlastitih ciljeva. No potok koji pregrađuje ne postaje rijeka Ganges koja čovjeka pere od svih grijeha, nego ništa drugo do onoga što jest – pregrađen potok koji daje koristi i radost ljudima koji se u njemu kupaju. Eros je postavio branu samo zato da bi se zaokupio dok razmišlja. Upravo u toj jednostavnosti krije se velika mudrost Života. Eros se hvata istraživanja veze između prehrambenih navika ljudi i pretilosti. Analiziranje – premještanje pločica – jedno za drugim pobija pogrešne predodžbe o debljini, koje su kod ljudi čvrsto ukorijenjene kao istine. Jedna od takvih najčešćih zabluda jest uvjerenje da tjelesnu težinu možemo regulirati količinom unesene hrane. Ništa manje česta zabluda je da možemo višak energije koju smo unijeli prevelikim količinama hrane poništiti dovoljnom fizičkom aktivnošću. Ni uživanje različitih vrsta hrane, pa čak ni nasljeđe, ne pokazuju se kao dovoljan razlog za pretjeranu tjelesnu težinu. Tek visoki jesenski vodostaj, prelijevanje vode preko brane, navodi Erosa na dotad nepoznatu vezu između ledenih doba i vječnih ljeta te nakupljanja sala kod ljudi. Peti dokaz Života dakle nije učinkovitost odvojene prehrane, koja je čovječanstvu već neko vrijeme poznata, nego antropološko objašnjenje kako se naše tijelo prilagodilo posebnim prilikama u prirodi. Iako se radi o jednostavnom temeljnome objašnjenju, ono nam omogućuje mnogo dublji i točniji uvid u naše prehrambene navike i probleme povezane s tim. Tek razumijevanje te antropološke veze omogućuje utemeljenje novog pogleda na zdravu prehranu. Uzimanje u obzir godišnjeg doba i pravila o primjerenosti i neprikladnosti paralelnog unosa

određenih vrsta hrane, koju je moguće posve jednostavno podijeliti u tri skupine, te pijenje vode mogu ukloniti brojne pogrešne predodžbe o zdravom, za naše tijelo prirodnom načinu prehrane. Više o tome moguće je pročitati kod sedam dokaza Života. Vrač ne želi da Erosu uspije, da mu pomogne, a ne shvaća da sam ima pogrešnu predodžbu o uzroku svoje debljine. Kako bi potkopao Erosovu vjerodostojnost, zato se prežderava hranom koju mu ovaj svakodnevno donosi. Parten ne zna za otkriće do kojeg se dokopao Eros i ne vidi u čemu je ključ zašto je odjednom počeo gubiti tjelesnu težinu, i to unatoč golemim količinama unesene hrane. Taj ključ čitatelj može iskušati i u prirodi, iako ne preporučujem prejedanje hranom, već zbog lošeg osjećaja. Valja uzeti u obzir da je vrač pri tom činu imao posve poseban motiv, a čitatelj takav najvjerojatnije nema. Razumijevanje antropološkog izvora prekomjerne tjelesne težine predstavlja jedan od sedam dokaza Života, a u priči o Filitu otkriven je još jedan jednako važan dio, koji se dotiče društvenih odnosa. To je spolnost. Razumijevanje tog područja temelji se na teoriji REI, koja je prvi dokaz Života, i ovdje je predstavljeno posebno. Spolnost [psi] nam u šestom svijetu otkriva da je jedna od ključnih poteškoća i jedan od važnijih uzroka

neprihvatanja u današnjem društvu iskrivljena predodžba o prirodi naše spolnosti. Ono što ćete pročitati u nastavku možda će vam se učiniti tuđim i neobičnim, možda će vam se pročitano protiviti i odbijati, a vi ćete ponudene veze i objašnjenja. No vodilja ove knjige je gola istina, a ona se ne obazire na to što želimo i što smo spremni prihvatiti. Tko slijedi istinu, također se ne obazire na ono što smo slijepo prihvatili kao stvarnost, a da se pritom nismo zapitali ne radi li se možda samo o istini jednog od umova koji nas je o njoj uvjerio s namjerom da drugome spriječi njegovu moć i utjecaj. Od prijelaza iz izvornog društva u suvremenu civilizaciju čovječanstvo se bori za prevlast jednog od umova. Tako se stalno mijenjaju i naši pogledi i vrijednosti – iz jedne krajnosti u drugu. Značajka vladavine svakog pojedinog uma jest to da se svi trude izbrisati sva sjećanja na prošla razdoblja kad je

društvom vladao jedan od druga dva uma. I tako život teče uvijek u uvjerenju da su naše trenutne vrijednosti i pogled na istinu vječni, univerzalni zakoni prirode, a sve drugo je zaostalost i zaslijepljenost tadašnjeg društva. To ide čak tako daleko da stalno iskrivljujemo povijest i prikazujemo međuljudske odnose, razmišljanja i vrijednosti kroz prizmu današnje istine. Međutim, to nije namjerno, svjesno djelovanje, kako bi netko mogao zaključiti, već se radi o posve prirodnoj zakonitosti uma koji se u društvu usigne na vlast. Činjenica je i da nijedan um ne može vidjeti istinu drugačije nego po svom načinu razmišljanja, dok može prihvatiti da njegova istina možda nije jedina niti prava. Raciovin način razmišljanja – značajka suvremenog doba – iskorjenjuje sve što potkopava njegovu vladavinu i nadmoć u društvu. Od svih mehanizama kojima društvom vladaju druga dva uma Racio se najviše plaši upravo Emocijine moći u spolnosti, a tek potom moći Instinktivnog straha. (Izvor Raciove moći krije se u razumijevanju i znanosti.) Spolnosti vlada Emocio – izvorni um svih naših želja, pa tako i požude. Budući da je spolnost jedan od najjačih Emocijinih motiva, postala je i glavni izvor njegove moći, izvor kojim je u prošlosti mogao nadvladati druga dva uma. I Racio i Instinkt protiv spolnosti – iznimno učinkovitog mehanizma moći – u prošlosti su se vrlo teško borili, stoga nije bilo drugog izlaza nego da se spolnost zatvori u korijenu i smanji njezino značenje u društvu. Što društvo više prihvaća pravila koja potiskuju spolnost, to je manja moć kojom raspolaže Emocio. Kad je koncept spolnosti u društvu postavljen na glavu, Emocio ostaje gotovo posve bez moći, jer se bori s teškim vlastitim neprihvatanjem, što mu oduzima sposobnost uspostavljanja prevlasti. Navest ću samo neke poglede na spolnost, karakteristične za suvremeno društvo, koje nam je u našu svijest usadio Racio u suradnji s Instinktom: Predavanje spolnim užicima je nepristojno. Govoriti o spolnosti je nepristojno. Namigivati na spolnost je nepristojno. Spolnost izvan bračne zajednice nije pristojna. Spolnost prije braka nije pristojna. Golotinja i pokazivanje organa za spolno općenje

(spolovila) je nepristojno. Općenje s različitim spolnim partnerima je nemoralno. Želja za istospolnošću je nenormalna. Spolne usluge uz plaćanje su nemoralne. Spolnost s maloljetnim osobama (i ponegdje i među njima) je zabranjena, dobna granica koja određuje kraj maloljetnosti prilično je iznad vremena spolne zrelosti. Spolnost kod osoba u poodmakloj dobi je neprikladna. Spolnost u javnosti je

uvredljiva, nepristojna i zabranjena. Spolno namigivanje i uporaba spolnosti u oglašavanju i javnom prikazivanju su sporni i uvredljivi. Prihvatljivo je samo općenje bračnih drugova. Razmetanje spolnom moći je nepristojno. Analno, oralno i drugi nerazmnoživački oblici spolnog općenja su nepristojni. Samozadovoljavanje je sramotno. Svaki oblik spolnog zadovoljavanja koji ne služi razmnožavanju je nemoralan i neetičan. Svako prikazivanje spolnosti i pisanje o njoj koje ne služi znanosti je pornografija. Nijedna od gornjih, opće prihvaćenih društvenih predodžbi o spolnosti nije u skladu s Emociovim načinom razmišljanja. Budući da je spolnost, kako je rečeno, Emociovo područje, u suvremenom društvu upravo zbog tih predrasuda dolazi do potisnute spolnosti koja čovjeka potom upravo tjera u neprirodne i često i nenormalne oblike spolnosti. Posljedica su brojne poteškoće, osobne muke, poremećaji osobnosti i sve veće neprihvatanje u društvu. Malo je ljudi svjesno činjenice da njihov način poimanja spolnosti za čovjeka nije prirodan. To je tako i zato jer nemamo uvida u poimanje spolnosti u drugim svjetovima. Svaki svijet stoga spolnost zamišlja na svoj način i vjeruje da slična predodžba živi i u drugim svjetovima. Ali kao što se razlikuju naši svjetovi, razlikuju se i naše predodžbe o spolnosti, i ono što za nekoga ima veliki značaj, za drugoga možda uopće nema značenje. Svaki oblik nametnutih iskrivljenih predodžbi o spolnosti kod Emocia uzrokuje potiskivanje njegove prirode, a to naposljetku dovodi do neprirodnog spolnog ponašanja. Poteškoće u spolnosti kao što su manjak požude, poremećaji erekcije, nemogućnost doživljavanja orgazma, preuranjena ejakulacija, brojne vrste spolnih ovisnosti i druge poteškoće samo su neke od posljedica. Kod onih koji nemaju nikakvih

očiglednih poteškoća u spolnosti može dolaziti do neprirodne spolnosti, samo što su za svoj koncept spolnosti našli više ili manje uspješne premošćivanja i njima zamijenili za Emocia prirodne mehanizme spolnog općenja. Neki su Emociove predodžbe o spolnosti odvojili od spolnog općenja i pretvorili ih u aktivnosti koje na prvi pogled nemaju nikakve veze sa spolnošću. Ta veza često postaje očita tek kad na tom području zakažu i to poruši i njihov spolni život. Da bismo mogli razumjeti izvornu prirodu spolnosti, treba razumjeti prirodu Emocia – uma koji vlada spolnosti. Emociova vodilja u spolnosti je želja za užitkom – tome kažemo požuda. (Pod užitkom se ovdje misli na osjećaj na spolovilu, koji se za vrijeme spolnog općenja pojačava do vrhunca.) Iako to zvuči vrlo jednostavno i logično, možda ćete vrlo brzo uvidjeti da vodilja vaše spolnosti uopće nije taj osjećaj, nego nešto posve drugo. Razlog te različitosti jest u tome što baš svatko užitkom naziva ono što ga u njegovu svijetu vodi do spolnog vrhunca. U suvremenom je društvu tako prirodna vodilja u spolnosti zamijenjena gomilom motiva, među kojima prednjači potvrđivanje različitih kulisa. Tako je za mnoge, koji se ne prihvaćaju, osnovna vodilja u spolnosti potvrđivanje pred vršnjacima, potvrđivanje njihove spolne privlačnosti, potvrđivanje uspješnosti, sposobnosti ili pak nadomještanje gomile drugih stvari koje bi u životu htjeli postići, a to im nije pošlo za rukom. Zbog toga je stupanj užitka u spolnosti znatno okrnjen, kod nekih čak posve poništen, unatoč tome takvi općitelji osjećaju najveću potrebu za čestim spolnim odnosima s što više različitih partnera. No toga se u svom svijetu ne osvješćuju, jer svatko kod sebe poznaje nešto što zove

požudom i spolnim užitkom. Usporedbu između jednog i drugog načina doživljavanja spolnosti može uspostaviti samo onaj kome uspije spoznati prirodne, neokrnjene mehanizme spolnosti. Tko to doživi, često se zapita kako je ono što je prije činio uopće mogao doživljavati kao spolnost. Tako se postavlja pitanje radi li se pri našem poimanju užitka doista o jednostavnom Emociovom prvinskom osjećaju ili o zamršenom

sklopu priučenih predodžbi, u kojima je taj osjećaj doduše prisutan, no već odavno izgubljen negdje u kući naše psihe. Da bi Emocio mogao dosegnuti taj prvinski užitak, mora biti potpuno opušten, što znači da pri spolnom općenju ne smiju Racio i Instinkt imati nikakvu ulogu (to vrijedi za svakoga, i za one kojima inače vladaju Racio i/ili Instinkt). Većina ljudi ovdje će odgovoriti da su pri spolnom općenju (obično) posve opušteni, ali i učestalost tog odgovora povezana je s pomanjkanjem opipljive usporedbe s drugim svjetovima. Ono što u svom svijetu doživljavamo kao opuštenost možda je tek najviši stupanj opuštenosti koji možemo postići, a to još ne znači da smo se potpunoj opuštenosti barem približili. Na pitanje koliko su neraskidivo naši umovi povezani s našim neprirodnim predodžbama o spolnosti, najlakše ćete si odgovoriti ako iskreno odgovorite na nekoliko sljedećih pitanja: Planirate li ikad spolni odnos? Pretpostavljate li ikad da će se dogoditi, i to više od nekoliko minuta prije prvog natukivanja na spolno općenje? Jeste li se prije spolnog općenja ili tijekom njega pitali koliko ćete/ste privlačni svom spolnom partneru? Jeste li se na spolni odnos ikako pripremili – možda ste se s tom namjerom posebno uredili, istuširali? Posjećujete li teretanu kako biste ostavili bolji dojam na moguće spolne partnere i povećali svoje šanse? Jeste li za spolni odnos izabrali posebno donje rublje ili druge dodatke? Jeste li na spoj ponijeli kondom? Jeste li neposredno prije spolnog odnosa ili tijekom njega imali grižnju savjesti, dvojbe oko prijenosa spolnih bolesti, bojazan od neželjene trudnoće? Jeste li ikad prije spolnog općenja ili tijekom njega pred partnerom skrivali koji dio svog tijela? Jeste li ikad prije odnosa pazili da partner primijeti određeni dio vašeg tijela? Jeste li ikad osjećali spolnu privlačnost prema nekome, a niste mu to znali ili smjeli jasno pokazati? Samo ako ste na sva pitanja mogli odgovoriti odlučnim nijekanjem, to je znak da vašom spolnošću vlada Emocio. Ako ste se pak prepoznali barem kod jednog pitanja, to je znak da se u vaše spolno općenje vrlo vjerojatno upliću i Instinkt i/ili Racio. Emocio naime

ne poznaje planiranja, on osjeća samo želju i slijedi je. Pritom neprekidno usput improvizira kako bi se ona mogla ispuniti. Ne pita se o posljedicama i ne poznaje dvojbi. Uključivanje Instinkta i Racia u našu spolnost posljedica je usađenih neprirodnih predodžbi o spolnosti o kojima je bilo govora gore. Budući da je Emocio vodeći um kod većeg broja muškaraca i manjeg broja žena, suvremeni muškarci imaju u spolnosti više poteškoća, i to veće poteškoće nego žene, a poteškoće kod žena su druge naravi. Jedna od najčešćih poteškoća kod suvremenog muškarca je da preusmjeri Emociov prirodni koncept spolnosti. To znači da u psihološkom smislu uopće više ne opći s partnericom, nego sa samim sobom. Ako ste muškarac i nasmijali ste se, možda će vas uskoro proći smijeh, jer je prilično vjerojatno da je tako i kod vas. Taj izvrnuti oblik spolnosti danas je moguće uočiti kod većine

muškaraca. Osnova Emociovog prirodnog načina spolnog općenja jest misao: „Ti si moj užitak.“ U tom konceptu općitelj uživa u onome što mu pruža partner (i u tjelesnom i u psihološkom smislu). Kod većine suvremenih muškaraca taj način se izopači u: „Ja sam tvoj užitak.“ U tom konceptu općitelj doista uživa samo u svojoj predodžbi o zadovoljavanju partnera. Iako je u oba slučaja riječ o užitku, razlika među njima je vrlo velika, a to još mnogo više od općitelja opaža njegov spolni partner. Istina je da se ljudi mnogočemu možemo naučiti, vježbom mnogo toga poboljšati, ali tko spolno opći pogrešnim (to jest drugim) načinom, neće kod partnera nikada postići spolno zadovoljstvo kakvo s mnogo manje truda postiže onaj tko opći pravim (to jest prvim) načinom. Općenje pravim načinom ne znači samo psihološku razliku, nego i posve drukčiji način općenja. Tko opći tako, doživljava drukčije osjećaje, u spolnom odnosu ponaša se drukčije, čak se drukčije kreće, partnera drukčije dodiruje, drukčije se ljubi i odašilje niz drugih nezamjetnih tjelesnih znakova, a ti partnera dovode do ekstaze. I erekcija muškog spolnog uda razlikuje se ovisno o tome je li izazvana od Emocia ili od Racia. I Racio može, kao i kod pomicanja drugih dijelova

tijela, zahvatiti u to djelovanje i pokrenuti erekciju. Ona se od Emociove razlikuje po čvršćem nabrekanju korijena muškog spolnog uda, pri čemu sudjeluju i mišići iznad medice, koje možemo i svjesno pomicati. Za Emocia je, pak, karakteristična spontana erekcija koju pokreće samo želja za doživljajem užitka – požuda. Za takvu je karakteristično intenzivnije nabrekanje glavića muškog spolnog uda. Važna razlika između ta dva načina općenja je i u osjećaju zadovoljstva nakon vrhunca. U prvom – „ti si moj užitak“ – zadovoljstvo partnera je veće i trajnije nego u načinu „ja sam tvoj užitak“. Zato oni koji opće drugim načinom osjećaju želju za učestalijim općenjem, jer to ne donosi željeno psihološko zadovoljstvo i potreba za općenjem tako se pojavljuje iznova i iznova. Takav spolni općitelj stoga i češće mijenja spolne partnere, jer uzalud traži zadovoljstvo, budući da ga općenjem ne postiže, pa makar nakon svakog vrhunca na trenutak ima takav osjećaj. Partner naprotiv doživljava i opaža veoma veliku razliku između prvog i drugog načina spolnog odnosa, ali to često ne zna definirati ili objasniti. Najčešće opažena razlika jest da je i kratkotrajan i loše izveden prvi način općenja za partnera po osjećaju mnogo intenzivniji, a zadovoljstvo dugotrajnije nego kod drugog načina. Bez obzira na pažnju i trud koji općitelj uloži u spolni odnos, onaj koji opći prvim načinom bit će prepoznat kao strastven ljubavnik, a drugi kao hladan, samodostatan natepač. Često se za nekoga kaže da zrači spolnom privlačnošću, iako na njemu nema ničega što bi po mjerilima drugih bilo privlačnije. Nekim je ljudima i u suvremenom vremenu uspjelo sačuvati ili razviti Emociov prirodni, izvorni oblik spolnosti, a to zrače i prije nego što s vama progovore i uspostave kontakt. To nazivamo spolnom privlačnošću, a ti ljudi svi bez iznimke spolno opće prvim načinom. U zamršenom svijetu spolnih predodžbi nije lako prepoznati po kojem načinu doista općimo. Jedan od znakova pogrešnog načina spolnosti jest već to ako za nekoga spolno općenje predstavlja veliki događaj, ako se mora na njega pripremati i možda ga čak i planirati. Sve to ne spada u Emociov način spolnosti. Tko opći pogrešnim (drugim) načinom, može opaziti da je stupanj užitka u spolnom odnosu usko povezan s njegovom trenutačnom predodžbom o sebi.

Ako je takav općitelj u nekom trenutku natprosječno zadovoljan svojom predodžbom o sebi, to će se povoljno odraziti i na doživljaj užitka pri općenju. Ako je, pak, takav općitelj nezadovoljan sobom (primjer: osoba nije zadovoljna svojim tijelom, tjelesnom težinom, znakovima starenja ...), to će negativno utjecati i na doživljaj užitka u spolnosti. Kod osoba koje opće pravim (prvim) načinom, predodžbe o sebi imaju zanemariv utjecaj na doživljavanje spolnog užitka. Ako se netko pred prijateljima rado hvali da mu je za općenje uspjelo pridobiti određenu osobu, osobito ako ta u krugu njegovih prijatelja pobuđuje požudu, to može biti znak da ta osoba opći drugim načinom – „ja sam tvoj užitak“. Oni koji se rado hvale svojim spolnim postignućima i u društvu prijatelja češće pripovijedaju kako i što, gotovo sigurno opće pogrešnim načinom. Razlika je i u našim predodžbama što partnera privlači, uzbuđuje i spolno zadovoljava. Ako mislite da ste to vi, možda vaše skladno tijelo, način na koji se partnera prihvaćate, izdržljivost ili čak obdarenost, vrlo vjerojatno ste među onima koji opće pogrešnim načinom. Ljudi se obično ne pitaju o konceptu svoje spolnosti, stoga ne pomišljamo da postoje i drukčiji koncepti od nama poznatog načina. Ne osvješčujemo kako do tih koncepata dolazi i ne razmišljamo što na njih utječe. Tako svaki svijet spontano sastavlja svoj koncept spolnosti ne znajući kamo će ga to dovesti i s kakvim će poteškoćama to jednoga dana možda biti povezano. Zato je i vrlo teško prepoznati osobne spolne značajke i osnovni način po kojem općimo. Mnogi drže da se pravog načina Emociove spolnosti mogu naučiti, i doista će se obrazovanjem, usavršavanjem i oponašanjem poboljšati, ali je razlika između ta dva načina uistinu toliko mnogo da ih ovdje ne bismo mogli sve niti nabrojiti, a kamoli krivotvoriti. Ipak, način spolnosti moguće je zamijeniti – za to je potrebno Emociovo

samoprihvatanje, a put do toga vodi preko mijenjanja neprirodnih, usađenih predodžbi o spolnosti. Na pitanje zašto kod većine muškaraca i kod žena kojima vlada Emocio dolazi do spomenute promjene psihološkog načina spolnog općenja, nije jednostavno odgovoriti. Razlog bismo mogli tražiti i u razlici između Filitovog svijeta i suvremenih svjetova. Pažljiv čitatelj uočiti će da u Filitovom svijetu svatko može općiti sa svakim partnerom, bez obzira na spol. Malo tko će, međutim, shvatiti da usprkos očitim natuknicama o istospolnim odnosima u Filitovom svijetu nema istospolno usmjerenih. Tu naizglednu neusklađenost moguće je pripisati suvremenom načinu gledanja na spolnost, koji se ne poklapa s čovjekovim prirodnim spolnim ponašanjem. Emocio u spolnosti slijedi užitak, a ne priučene predodžbe o spolnosti. Kao što svatko može osjetiti spolni užitak pri samozadovoljavanju, Emocio ga bez poteškoće može osjetiti i pri općenju s partnerom istog spola. Mnogi vjeruju da je kod istospolnosti riječ o usmjerenosti koja nam je dana, ali to za Emocia ne vrijedi. Danas je teško zamisliti da je taj način doživljavanja spolnosti bio iskorijenjen, jer već nekoliko stoljeća vrijedi kao društveno neprihvatljiv oblik spolnog ponašanja. Uistinu je istospolnost neprihvatljiva samo za Instinkt i Racio, i to zato jer je za njih u prošlosti predstavljala najtvrdi orah pri preuzimanju vlasti upravo Emociova spolnost. Tako se kod Instinkta i Racia pojavila potreba za što učinkovitijim iskorjenjivanjem svih oblika spolnosti koji Emociu omogućuju samoprihvatanje i s time i njegovu moć. To potvrđuju i brojne činjenice. Jedna od njih je da su odnosi među istospolnim

partnerima još donedavno (u našoj nedavnoj prošlosti) u gotovo svim kulturama vrijedili kao prirodan i društveno prihvatljiv oblik općenja. Ljudi se od tada genski nismo toliko promijenili da bi nam odjednom spolna usmjerenost bila urođena. Još očitija pojedinost, često previđena, jest anatomska skladnost naših tijela – posve prilagođena i za istospolno općenje i za sposobnost doživljavanja užitka i kod takvog oblika spolnosti. Kako je onda moguće da u Filitovom svijetu nema ni jednog jedinog istospolno

usmjerenog? Homoseksualnost je plod suvremenog društva i stoga je u izvornom društvu najvjerojatnije uopće nije bilo. Ali kako i zašto je do toga došlo? Tko razumije prirodu Emocia, opazit će da je njegova požuda snažno povezana s nedostižnošću njegovih želja. Tako je na posljednjem mjestu požude ono što nam je cijelo vrijeme i najviše dostupno, a to su naši bliski članovi obitelji – majka, otac, braća i sestre s kojima živimo u izvornom svijetu od rođenja pa do zrelosti. Tako se želja za općenjem s bliskim srodnicima u prirodi pojavljuje tek iznimno, kad nema drugih mogućnosti i prilika. Nešto su manje nedostižni vanjski prijatelji, družbenici, u slučaju lovaca to su najviše cijenjeni, najuspješniji lovci. No kako i tim ljudima vlada Emocio, oni su u Filitovom društvu spolno lako dostupni i predstavljaju za Emocia uistinu tek manju požudu, ali ipak dovoljno veliku da s njima uživa u spolnom općenju. Na vrhu Emociove požude pojavljuju se spolno najteže dostupni partneri – djevojke kojima vlada Instinkt. Taj um je već po prirodi oprezan, suzdržan i pomalo plašljiv. Upravo to stvara kod Emocia – lovaca – i najveću spolnu požudu. U taboru ostaju muškarci koji ne sudjeluju u lovu. Njima ne vlada Emocio, stoga je njihova požuda u nešto većoj mjeri usmjerena prema teže dostupnim lovcima nego prema ženama. Unatoč toj usmjerenosti, ti članovi društva mogu ravnopravno uživati i u općenju s partnerima suprotnog spola. Te muškarce posebno privlače žene s karakteristično muškim značajem – možače, kojima također vlada Emocio. I te žene spolno su mnogo privlačnije muškarcima s prevladavajućim Instinktom i/ili Raciom, dakle onima koji ostaju u taboru, nego lovcima. Napokon, u Filitovom svijetu je i veći broj parova koji su spoznali pravu ljubav. Oni čeznu samo za izabranim partnerom i time su za druge postali nedostižni. Ako tako složimo izvorno društvo, dobivamo savršenu prirodnu ravnotežu, gdje sve ima svoj smisao i značenje. Bez umjetnih pravila, odricanja, potiskivanja želja i namjerne uzdržljivosti čovjekova je priroda u potpunosti prilagođena savršenoj društvenoj strukturi. Ako to prirodno djelovanje naših umova prenesemo na suvremeno društvo, vidimo da je u

našem svijetu sve postavljeno na glavu. Istospolnost spada među najsramotnije, ponegdje čak zabranjene i ismijavane oblike spolnog općenja. Upravo zbog toga u suvremenom društvu dolazi do suprotnog učinka, jer taj oblik spolnosti time za Emocia postaje nedostižniji od drugih. Mladi koji odrastaju u suvremenom svijetu, a u sebi među ostalim požudama primijete i tu, doduše prirodnu, ali nevažnu požudu prema istospolnim partnerima, nailaze na strogo osuđivanje, poricanje i možda čak i podsmijeh. Nije rijetko da se takav mladić ili djevojka svoje želje potom srame, skrivaju je i niječu. Posljedica toga je da ta, upravo zbog tog potiskivanja, može prerasti sve druge želje. Tako dolazi do pojave da takva osoba više ne može osjetiti

užitak ni pri jednom drugom obliku spolnog općenja, a tome danas kažemo istospolna usmjerenost. Tako [psi] objašnjava da je u suvremenom društvu pojava homoseksualnosti samo posljedica poricanja i ograničavanja čovjekove prirodne spolnosti. Bez zabrana, osuđivanja, ismijavanja i stigmatizacije istospolne požude do homoseksualnog ponašanja uopće ne bi dolazilo. Svakom zdravom čovjeku bio bi tako omogućen užitak u spolnosti s nasuprotnim spolom, što znači da nitko ne bi bio zakinut za potomstvo samo zbog svoje spolne usmjerenosti. Budući da je čovjekova izvorna priroda spolnosti slobodna u pogledu izbora spolnih partnera – može birati između oba spola – u takvom bi društvu, naprotiv, bila još raširenija biseksualnost, a to na prihvaćanje ne bi imalo negativan utjecaj. Ironija je da su danas najveći izvor osuđivanja istospolnosti upravo ljudi s izraženim neprihvatanjem sebe, među njima je i mnogo prikrivenih homoseksualaca, koji na taj način žele sakriti svoju prirodu koje se srame. Tko se nad tim zgraža, neka ne previdi činjenicu da su najredovitiji posjetitelji klubova za istospolne partnere upravo oni koji istospolnost i u osobnom krugu i u javnosti najviše osuđuju. Nije nužno da ćete istospolnu prirodu svog Emocia uopće otkriti, jer je mogućnosti za premošćivanje te društveno potisnute požude mnogo. Jedna od njih upravo je promjena načina spolnosti u „ja sam tvoj užitak“, koja se, kako je rečeno, može naći kod većine

suvremenih muškaraca. Kod tog načina požuda se preusmjerava na jedini društveno prihvatljiv oblik općenja s partnerom istog spola – to je općenje sa samim sobom. Partner takvom općitelju služi tako samo kao oruđe za zadovoljenje, dok je psihološko spolno zadovoljstvo uspostavljeno preko doživljaja sebe kao spolnog objekta koji omogućuje užitak drugima. Takav koncept predstavlja općitelju vlastito zadovoljstvo, a pritom ne opaža ništa neobično, jer opći s partnerom suprotnog spola, što je u skladu s kalupom društva. Takvu spolnost kod muškaraca često prate i drugi oblici potisnute požude prema istospolnosti, kao što su želja za analnim općenjem, traženje karakteristično muških crta kod partnerice i osobina poput nadmoći i dominacije, iz čega se razvija želja za sado-mazohističkim oblicima spolnosti. Također požuda za unifomiranim partnericama, za dlakavošću kod partnerice ili čak za općenjem s dvjema partnericama može kod muškarca predstavljati prikriven zamjenski oblik istospolnog odnosa. (Kod potonjeg radi se o istospolnosti u psihološkom smislu, iako u prihvatljivoj „ženskoj“ inačici, a promatrač se pri tome možda uopće ne osvješčuje da zapravo ne uživa toliko u pogledu na ženska tijela koliko u doživljaju koncepta istospolnosti.) Veliko područje i jedan od najčešćih oblika za preusmjeravanje potisnutih potreba jest i bavljenje momčadskim sportovima. Pojedinac tu može proživjeti prihvatljiv oblik bliskih tjelesnih dodira s pripadnicima istog spola, naravno bez penetracije i vrhunca. Pri tome nije zanemariv ni obred zajedničkog tuširanja nakon sporta, jer ćete brzo uočiti da ondje nitko ništa ne gleda, a ipak svi sve vide. (Kod jedne skupine sportaša kojima su privremeno oduzete zajedničke svlačionice i kupelji, što je izvedeno pod izlikom dulje obnove prostora, bilo je uočeno naglo, ali znatno pogoršanje u spolnim odnosima kod kuće.) I u izrazito muškim sportskim disciplinama kojima se pridružuje sve više žena, isprva je moguće uočiti oduševljenje, a zatim skupinsko napuštanje aktivnosti od strane muškaraca, iako su žene pokazale barem toliku zauzetost i visoku razinu u disciplini

kao muški članovi.

Lovac u muškarcu i dalje želi u lov u muškom, a ne u ženskom društvu – to se iz vremena izvornog društva nije nimalo promijenilo. Naposljetku, ne treba previdjeti još jednu skupinu muškaraca koji u svom konceptu spolnosti vrlo vjerojatno više nego s partnericom uživaju u spolnom odnosu sa samim sobom. To su muškarci koji u teretani trdom i požrtvovnošću, nerijetko i uzimajući posebne prehrambene i hormonske dodatke, oblikuju svoje tijelo s pretjeranom mišićnom masom. Ti muškarci uistinu obožavaju svoje tijelo (promatrajte ogledavanje u zrcalima u teretani), i iako je riječ o njihovu tijelu, ne treba zanemariti činjenicu da još uvijek obožavaju sliku istog spola. Takav muškarac može općiti sa ženom, ali je koncept njegova psihološkog zadovoljenja „ja sam tvoj užitak“. Često se i kod tih općitelja zapravo radi o potisnutoj želji za istospolnošću, ali se je toliko srame da je preusmjeravaju u općenje sa svojim tijelom. Budući da na takav način ne mogu postići pravo spolno zadovoljstvo, žude za sve većom mišićnom masom i time za još više „muškosti“. To može voditi i do ovisnosti i začaranog kruga iz kojeg pojedinac često ne izađe drukčije nego tako da se ozlijedi ili mu spolnost (ne samo zbog dodataka) posve zakaže. Naglašavam da je kod svih opisa riječ o složenim psihološkim procesima kojih većina pojedinaca nije svjesna i bili bi zgroženi suočenjem s činjenicama, kao i čvrsto uvjereni o pogrešnosti ovog objašnjenja. Kad je riječ o prikrivenim oblicima spolne požude i načinima na koje to izbija na površinu, mnogi zamišljaju da se radi o osjećajima kojih je pojedinac inače svjestan, ali ih se srami i zato skriva. No većina tih mehanizama ostaje našoj svijesti posve prikrivena, tako većina pojedinaca nema osjećaj da bi kod njih sa spolnošću bilo što drukčije ili čak pogrešno. No detaljnim proučavanjem moguće je vidjeti i ukazati na veze o kojima je bilo govora. Drugo je pitanje kakav smisao ima biseksualno ponašanje u izvornom društvu? Odgovor na to pitanje dobivamo ako pogledamo doživljavanje spolnosti kod žena koje ne sudjeluju u lovu, nego ostaju u taboru. Tim ženama u većem

dijelu vlada Instinkt, što znači da njihova osnovna vodilja u spolnosti nije ista kao kod muškaraca. U tom slučaju ulogu pri izboru partnera i pri upuštanju u spolne odnose ima Instinkt, što znači da će do odnosa i Emociovog užitka doći samo uz prethodno odobrenje Instinkta. Njega ne vodi želja za užitkom, nego potreba za sigurnošću, obitelji i povjerenjem. Tek muškarac koji se uspije probiti kroz oklop Instinktove oprezne prirode i izgraditi njegovo povjerenje, bit će dionik njegova dopuštenja za pristup Emociovom užitku u spolnosti. Zbog toga je put do užitka kod žena mnogo dulji nego kod muškaraca, gdje se Emocio može u trenu odlučiti i slijediti svoju požudu. Ženska priroda krije i još jednu posebnost – zbog Instinktovog otvaranja vrata spolnosti kod tih žena ne dolazi do istospolnog zadovoljavanja potreba, jer Instinkt drugu ženu doživljava kao konkurenciju. To je i jedini razlog zašto je lezbijstvo u suvremenom društvu lakše prihvatljivo nego istospolna usmjerenost muškaraca – za Racia naime ne predstavlja nikakvu opasnost, jer je u izvornoj ljudskoj prirodi kod većine žena uopće nema. Manjoj skupini žena u taboru vlada Racio. Tomu umu spolnost ne znači ništa drugo nego još jedno od oruđa za

postizanje ciljeva. Kod tih žena ključ do spolnosti je drukčiji, izraženija je proračunatost. U taboru su prikazane kao žene koje trguju spolnim uslugama za dobra, što je u suvremenom svijetu karakteristično za prostituciju. Sada možemo vidjeti da smisao spolnosti nije jedino užitak, nego spolnost uistinu služi različitim svrhama, među kojima su na prvom mjestu produbljivanje odnosa, otpuštanje napetosti i stvaranje savezništava. Upravo tu zadaću spolnost obavlja i među lovcima. U razlici u razmišljanju i doživljavanju spolnosti između muškaraca i žena krije se i razlog zašto demokratskim društvom upravljaju muškarci. Oni naime ne osjećaju toliku spolnu konkurentnost kao žene i lako potvrđuju vođe koji su istog spola. Kod žena je priroda takva da na izborima neće potvrditi spolno privlačne žene, jer prema njima zbog utjecaja Instinkta primarno osjećaju njihovu konkurentnost, a to nije ništa drugo do strah da će im

preuzeti (njihovog) muškarca. Rečeno, međutim, ne vrijedi za možače, jer njima vlada Emocio. One se ravnaju posve po muškom principu razmišljanja, i to ih u suvremenom društvu često dovodi do lezbijstva. Te žene bi u izvornom društvu bile dvospolno usmjerene, ali ih isti proces, koji je opisan kod lovaca, dovodi do stanja u kojem su zakinite za užitak u spolnosti s nasuprotnim spolom (a time i za potomstvo). Na ovom mjestu treba istaknuti još nešto – zbog nerazumijevanja izvorne prirode i s time povezanih društvenih mehanizama suvremeno je društvo prema ženama kojima vlada Emocio nepravedno. Njihove mogućnosti danas doista nisu jednake mogućnostima muškaraca, stoga borke za prava žena često imaju pravo u svojim zahtjevima za promjenama u društvu. Filitov ustroj svijeta ovoj je skupini mnogo skloniji i, ako budete pažljivo čitali, vidjet ćete da u izvornom svijetu imaju sve za što se danas zalažu. U suvremenom društvu moguće je uočiti sve manji broj pripadnica ženskog spola sa karakteristično Instinktovim ponašanjem. Racio nam naime nalaže da su opreznost, suzdržanost i plašnost nepoželjne osobine. Žene se potiče na karakteristično muško razmišljanje, usmjerava u muška zanimanja i muške sportove. Suvremena žena postala je spolno agresivna i samoinicijativna, a to muškarce plaši i odbija. S druge strane, muškarce se uči postavljanju razumnosti ispred spontanosti i nježnosti ispred odlučnosti. U suvremenom društvu naime Racio nastoji preoblikovati žene u muškarce, a muškarce u žene, i time si zapravo nastoji zatrti međusobnu požudu između suprotnih spolova – s jednim jedinim ciljem – jer se tako gubi Emociova spolna orijentacija i s time opada njegova moć. U Filitovom svijetu poznaju više različitih oblika spolnosti, različitih po psihološkom konceptu doživljavanja spolnosti. U suvremenom svijetu većina ljudi poznaje tek jedan oblik spolnog osjećanja, a on se dalje raščlanjuje prema spolnom partneru ili po načinu općenja. Jedan od posve izgubljenih osjećaja u spolnosti jest ljubljenje. Kao što je u suvremenom svijetu izgubljena prava ljubav, izgubljeno je i ljubljenje, koje zapravo nije usporedivo ni s jednim drugim oblikom spolnosti. Riječ

Ljubljenje danas ne koristimo ispravno, jer pod tim razumijemo samo spolni čin. (Možda tek s nešto čulnijim pristupom.) Na pitanje možete li se ljubiti s osobom prema kojoj osjećate spolnu privlačnost, većina će ljudi odgovoriti potvrdno i pritom će pomisliti na čulni oblik pristupa spolnosti, možda s duljim uvodom i više milovanja

tijekom odnosa. Na pitanje koliko često biste se željeli ljubiti, većina će odgovoriti svakodnevno. Međutim, to nema nikakve veze s ljubljjenjem o kojem govori Filito. Ljubljenje naime ne možemo izvesti svjesno, jer je riječ o intimnom odnosu dviju osoba koje su spoznale pravu ljubav. Samo u takvoj vezi uopće može doći do ljubljenja. Čitatelji ćete na ovom mjestu vjerojatno većinom biti uvjereni da razumijete i znate o čemu je riječ, da poznajete te osjećaje i da ste ih nekad već doživjeli. No ovaj oblik spolnosti u današnje vrijeme ne spozna niti jedan jedini postotak ljudi, u cijelom životu. Riječ je naime o posve drugačijem, psihološkom obliku doživljavanja spolnosti, obliku koji je tako dubok i neusporediv sa svime drugim, da partnerima nakon toga posve nestane želja za bilo kojim drugim oblikom spolnosti. Tijekom ljubljenja partneri doživljavaju spolnost pri kojoj su sjedinjeni i svjetovi, ne samo tijela. To im doista omogućuje i vjernost, jer postaju posve neosjetljivi na sve druge vanjske spolne podražaje. Čak i kad bi se takav partner svjesno prisilio na odnos s drugim partnerom, bio bi nad tim odnosom duboko razočaran, bez obzira na privlačnost i vještine drugog partnera. Za ljubljenje je karakteristično i mnogo dublje spolno zadovoljstvo, a posljedica toga je da takvi parovi opće nešto rjeđe. (Ne miješajte to s gubitkom ili pomanjkanjem spolne požude!) Zbog pogrešnih predodžbi o spolnosti mnogo mladih koji odrastaju danas doživljavaju spolnost prvenstveno kao postignuće, a manje kao užitak. Na taj način spolnost naše odnose otežava i zapliće, umjesto da bismo ih njome produbljivali i zbližavali naše svjetove. Ključno je pritom osvijestiti da je za Emocia prihvatljiv svaki oblik spolnosti koji je prihvatljiv i poželjan oboma partnerima. Samo Emocio koji se ne prihvaća postaje spolno agresivan, a to za društvo nije prihvatljivo. Zato

takav oblik spolnog ponašanja i odbacujemo, a pojedinci zbog toga mogu biti i isključeni iz društva. Emocio koji se prihvaća traži i želi odnose tamo gdje je požuda uzajamna, a ne jednostrana. Na prvi pogled to se čini u suprotnosti s njegovim čežnjenjem za nedostižnim, ali valja znati da ta nedostižnost samo još pojačava njegovu želju, no on uvijek želi (time) tek predstaviti svoj svijet. I pri tom traži obožavatelje, a ne prisilne posjetitelje. Na naše želje i požude nemamo izravan utjecaj, stoga ih se ne smijemo sramiti niti ih nijekati, bez obzira kakve jesu. Isto vrijedi i za druge, stoga ni želja drugih ne smijemo ismijavati ili osuđivati. Odbaciti i spriječiti moramo svaki oblik nametanja požude drugome, koji ne osjeća i ne želi isto. Pokazati želju svoje požude drugome nije sramotno niti nepoštljivo. Svaki Emocio rado je poželjen, svako obazrivo iskazivanje požude stoga je za njega počast. Istodobno, odbijanje spolnosti nikome ne smije predstavljati problem, jer to ne znači da nam druga osoba ne iskazuje poštovanje niti da naš svijet smatra manje vrijednim. Tko se prihvaća, razumije da su jedni svjetovi skladniji, drugi manje. Nad željama i požudom nemamo izravan nadzor, stoga ni odbijanja nisu stvar naše volje, nego tek odraz poštovanja vlastitog svijeta. Osoba koja se prihvaća bez poteškoće razumije i prihvaća odbijanje i pri tom ne osjeća ni razočaranje ni ljutnju. Emociova požuda ovisi i o trenutačnom raspoloženju, stoga i odbijanje može biti trenutačno i privremeno. Emocio požudu nikada ne iskazuje riječima, spolni odnos među partnerima za njega počinje mnogo prije nego što dođe do samog općenja. Razumijevanje čovjekove prirode spolnosti, predstavljeno u priči o Filitu, važno je za

razumijevanje društva, međuljudskih odnosa i vlastitog prihvaćanja. Možda će upravo razumijevanje ovog dijela knjige mnogima promijeniti pogled na odnose, društvo i život. Tko želi spoznati Emociovu prirodu spolnosti, mora iz svog svijeta spolnosti ukloniti strahove, zabrane, planiranja i očekivanja. To, međutim, ne znači da spolnost mora postati bezglava i neodgovorna. Stoga pri izboru partnera i uporabi sredstava zaštite od spolno prenosivih bolesti i neželjenih trudnoća ne isključujte Instinkt i Racio. Uvažite i to da je u prirodi čovjeka koji prihvaća sebe i u skladu s trima zakonima života i to da treba jednako poštovati i svoj svijet i tuđe svjetove. To znači da svaki spolni odnos mora biti poželjan i usklađen u oba svijeta. Tko prihvati i poštuje Emociovu prirodu spolnosti, bit će nagrađen bezgraničnim užicima i ljepotom života.